

Adóhírlevél

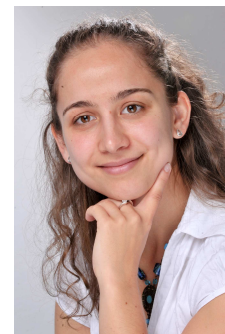
2010 / 6

Szmicsek Sándor
adópartner

Jelentős változások az Unió TB szabályaiban

2010. május 1-én egy közel negyven éves, fennállása során többször módosított jogszabály adta át a helyét egy, az igényeknek sokkal jobban megfelelő új szabályozásnak: az 1408/71/EGK rendeletet a 883/04/EK rendelet (a továbbiakban: Rendelet) váltotta fel. A változást az tette szükségessé, hogy az eredetileg 6 tagállamra szabott szabályozás nem követte az elmúlt majdnem négy évtized változásait. Hírlevelünkben a fontosabb változásokra hívjuk fel a figyelmét.

Pozsgai Mónica
Expat Desk

Háttér

A 27 tagúra bővült Közösség (különösen a közép-kelet-európai tagjelöltek belépésével) fokozott migrációval szembesült, és a határ menti munkavállalás, valamint az unión belüli kiküldetés elterjedése további kihívást jelentett. Az új rendszerben jelentősen megváltoznak a közösségen belül mozgó munkavállalókra vonatkozó társadalombiztosítási szabályok, ezért szükségessé válhat a kiküldetési szabályzatok és a külföldi foglalkoztatással kapcsolatban kialakított álláspontok felülvizsgálata.

Személyi hatály szűkülése

Mindenekelőtt fontos változás, hogy a Rendelet személyi hatálya csak az Európai Unió állampolgáraitra terjed ki (a tagállamok állampolgárai, egy tagállamban lakóhellyel rendelkező hontalanok és menekültek – akik egy vagy több tagállam jogszabályainak hatálya alá tartoznak, vagy tartoztak –, valamint ezek családtagjai és túlélő hozzátartozói). Az ún. harmadik államok polgáraitra, és az EFTA-tagállamokra (Izland, Liechtenstein, Norvégia), valamint Svájcra továbbra is az 1408/71/EGK rendeletet kell alkalmazni.

Lakóhely meghatározásának szempontjai

A Rendelet meghatározza a lakóhely és a tartózkodási hely fogalmát, valamint a végrehajtásáról szóló 987/2009/EK rendelet nevesíti a lakóhely meghatározása során figyelembe veendő szempontokat: a tagállam területén való tartózkodás időtartama illetve folytonossága, a gyakorolt tevékenység jellege, családi kötelek stb. Amennyiben ezek alapján a tagállamok illetékes hatóságai nem jutnak megegyezésre, a személy adott területre költözésének indokaiból kikövetkeztethető szándéka a meghatározó a lakóhely megállapításának tekintetében.

A kiküldetés időtartama

A Rendelet értelmében nem változnak meg a legalapvetőbb szabályok, azaz továbbra is abban az országban kell megfizetni a társadalombiztosítási járulékokat, amelyikben a munkavégzés történik. Viszont a kiküldöttek esetében alkalmazandó jogszabály módosul: a korábbi szabályok szerint a kiküldött legfeljebb egy évig tartozhatott a kiküldő ország társadalombiztosítási jogszabályainak hatálya alá, amely további egy évvel volt meghosszabbítható. Az új szabályozás alapján azonban a kiküldetésben lévő munkavállalók célországuként a kiküldetés kezdetétől számított 24 hónapon keresztül a kiküldő államban maradnak biztosítottak, amelyhez kizárólagosan a kiküldő ország illetékes hatóságának a hozzájárulása szükséges. Különleges kivételként a biztosítotti jogviszony meghosszabbítható legfeljebb 60 hónapra, de erről már a küldő és a fogadó ország hatóságainak kell megállapodnia.

Párhuzamos munkavégzés szabályozása

Az a párhuzamosan több tagállamban munkát végző munkavállaló, aki részben a lakóhelye szerinti államban dolgozik, az eddigi szabályozás alapján a lakóhelye szerinti állam társadalombiztosítási szabályozásának hatálya alá tartozott. A Rendelet alapján azonban a kiküldött csak abban az esetben maradhat a lakóhelye szerinti állam járulékszabályainak hatálya alatt, ha a tevékenységének lényeges részét ebben az államban folytatja, azaz a munkaideje és / vagy díjazása alapján a tevékenységének legalább 25%-a erre az országra esik.

Kettős járulékfizetés kizárása

Azok a magánszemélyek, akik az egyik országban munkavállalók, a másikban pedig önálló vállalkozók, az eddigi szabályozás szerint általában mindkét államban járulékot fizettek. A Rendelet azonban kizárja ezt az esetet, mert a járulékfizetés helyének azt az államot teszi meg, amelyikben a magánszemély munkavállalóként végez tevékenységet.

Új igazolási szabályok

A biztosítási jogviszony igazolására egy elektronikus adminisztrációs eljárás kerül a jövőben (várhatóan 2012-re) bevezetésre, amely felváltja a jelenlegi E-101-es igazolásokon alapuló rendszert. Az intézmények közötti elektronikus adatcsere az EU Bizottság által fenntartott szerveren keresztül, egyelőre "papír formában" történik.

A 2010. május 1. után kezdődő (a kiküldetés kezdete és nem az igénylés időpontja számít) kiküldetések esetén a kiküldöttek társadalombiztosítási jogviszonyukat már az A1 jelű nyomtatvánnyal tudják igazolni. A korábban kiadott E-101 jelű igazolások a rajtuk feltüntetett érvényességi idő végéig érvényesek maradnak, nem cserélhetők le A1-es igazolásra, de a meghosszabbításuk csak A1 jelű igazolással történhet. A 2010. április 30. előtt kiállított – legfeljebb 12 hónap érvényességű – E-101-es igazolások lejártakor (amennyiben a kiküldetés nem ér véget) az illetékes hatóságok már A1-es nyomtatványt adnak ki, legfeljebb 24 hónapra. A kiküldetési idő a már korábban elkezdődött kiküldetéseknél nem kezdődik újra 2010. május 1-től; a 24 hónapba bele kell számítani a 2010. április 30. előtti kiküldetési időszakot.

Az előzőek alól természetesen kivételt képeznek azok a munkavállalók, akikre a Rendelet személyi hatálya nem terjed ki, azaz továbbra is az 1408/71/EGK rendelet szerinti, legfeljebb 12 hónapos határidő vonatkozik a Svájcba, Norvégiába, Liechtensteinbe és Izlandra irányuló kiküldetésekre.

Egészségügyi ellátások

A másik tagállamba települő nyugdíjasok teljes körű egészségügyi ellátásra jogosultak a lakóhelyük szerinti tagállamon kívül a nyugdíjat folyósító tagállamban is. Változás azonban, hogy az EU kártyát mindig az illetékes állam szerve adja ki, még áttelepült nyugdíjas esetén is.

A külföldi gyógykezelések szabályozása is változik: a másik tagállamban történő gyógykezelés engedélyezésére, ha az igénylő nem az illetékes tagállamban él (például áttelepülő nyugdíjas), a kérelmet a lakóhely szerinti egészségbiztosítóhoz kell benyújtani, de az illetékes intézmény engedélyezi magát a külföldi gyógykezelést. Azonban létfontosságú kezelés esetén elegendő a lakóhely szerinti intézmény engedélye is.

Egyéb szerkezeti változások

Az egyszerűsítés jegyében megszűntek a külön rendelkezések a munkavállalók, egyéni vállalkozók, közúti fuvarozók, légi szállításban dolgozók és a tanulók tekintetében. A Rendelet értelmében az ő helyzetükre is a regionális (több állam területére kiterjedő) munkavégzés esetére előírt rendelkezéseket kell alkalmazni (tevékenység 25%-a). Továbbá a Rendelet tárgyi hatálya az eddigieken túl kiterjed az apasági és az előnyugdíjjal kapcsolatos ellátásokra is.

Átmeneti rendelkezések

Amennyiben egy adott, több tagállamot érintő párhuzamos tevékenység esetén egy adott tagállam jogszabályai szerinti biztosítási kötelezettség 2010. április 30. előtt meghatározásra került, a lényeges körülmények változatlanlansága esetén 2020. április 30-ig folyamatosan fennmarad. Ennek igazolására az E-101 jelű igazolás érvényességének lejárata követően az A1 jelű nyomtatványt szolgál.

Amennyiben a biztosítási kötelezettség 2010. április 30. előtti megállapítása a munkavállaló vagy önálló vállalkozó számára hátrányos, és előnye származik a biztosítási kötelezettség 883/04/EK rendelet szabályai szerinti megállapításából, kérheti biztosítási kötelezettségének újraminősítését. Ha az erre vonatkozó kérelmet 2010. május 1. és július 31. között nyújtja be a munkavállaló, a 883/04/EK rendelet szerinti biztosítás kezdő napja 2010. május 1. lesz. Viszont a 2010. augusztus 1-je után benyújtott kérelmek esetén az új szabályok szerinti biztosítás csak a kérelem benyújtásának napjától állapítható meg.

Ha bármilyen kérdés merül fel Hírlevelünkben tárgyalt témával kapcsolatban, készséggel állunk rendelkezésére.

Szmicsek Sándor

adópartner

Mazars Kft.

1074 Budapest, Rákóczi út 70-72.

+36-1-429-30-10

sandor.szmicsek@mazars.hu

www.mazars.hu

www.mazars.com

Megjegyzés: A Hírlevelünkben található információk csupán tájékoztatásul szolgálnak. Ezek az információk nem helyettesítik a szakmai tanácsadást, és nem szolgálnak bármely döntés vagy cselekmény alapjául a tanácsadójával való előzetes konzultáció nélkül.